

РЕКОМЕНДАЦІ ПСИХОЛОГА БАТЬКАМ МАЙБУТНІХ ПЕРШОКЛАСНИКІВ ПО ПСИХОЛОГІЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ ДО ШКОЛИ

Багато батьків, віддаючи дитину в перший клас, вважають, що вона повинна уміти читати, писати (або хоча б знати літери).

Дуже важливим аспектом психічного розвитку дітей дошкільного віку є формування психологічної готовності до шкільного навчання. По суті, її становлення свідчить про завершення періоду дошкільного дитинства.

Психологічна готовність складається з 3 компонентів:

- особистісна (або мотиваційна);
- інтелектуальна;
- соціально-психологічна.

Особистісна: більшість дітей до кінця дошкільного віку хочуть іти в школу. Але їхнє бажання більше пов'язане з тим, що відтепер вони будуть мати шкільну форму, портфель, власне робоче місце. Тобто, дитина не до кінця усвідомлює, чим насправді вона буде зайнята у школі.

Однак дійсна мотиваційна готовність припускає, що дитина, ідучи в школу, хоче довідатися нове, освоїти грамоту, читання й т.д. Тому батькам потрібно набудувати дитину на те, що навчання - це, насамперед, праця, кропітка і повсякденна.

Інтелектуальна: діти повинні прийти в школу з певним запасом знань про навколишній світ. Ці знання діти черпають із щоденного спілкування з дорослими людьми: батьками, дідусями й бабусями, вихователями дитячого саду та ін. Тому бажано читати дітям більше книг, відповідати на нескінченні питання маленьких «чомушек», як би вас це не стомлювало. Завдяки такому тісному спілкуванню, дитина вчиться складно говорити, мислити, аналізувати. Саме розвинене сприйняття й мислення дають можливість систематично спостерігати за предметами і явищами, виділяти в них істотні особливості, міркувати й робити умовиводи.

- Заохочуйте цікавість дитини.

- Допоможіть дитині вивчити його прізвище, адресу, номер телефону, день народження, а також відомості про родину: маму, татка, брата, сестру і т.д.
 - Будьте у всім прикладом своїй дитині.
 - Цікавтеся справами своєї дитини, грайте з ним.
 - Хвалите його щораз, коли він цього заслуговує.
 - Не лайте, а тим більше не ображайте дитину в присутності сторонніх. Маля затаїть образу, перестане довіряти вам. У майбутньому це може привести до того, що дитина буде приховувати від вас правду.
 - Не робіть за дитину те, що він у стані виконати самостійно. Визначте разом з ним коло його обов'язків (помити свою чашку, застелити постіль, скласти речі та ін.).
 - Обговорите з дитиною ті правила й норми, з якими йому доведеться зустрітися в школі. Поясніть їхню необхідність.
 - З перших днів навчання складіть разом з дитиною його розпорядок дня. Обов'язково стежте за його виконанням.
 - Не залишайте без уваги логопедичні проблеми дитини.
 - Перед тим, як зробити дитині зауваження, відзначте його позитивні сторони («Розумник. Я бачу, ти намагався. У тебе вже непогано виходить, але...»).
 - Не перевантажуйте дитину шкільними заняттями. Прогулянки на свіжому повітрі й ігри не менш важливі для здоров'я й нормального розвитку дошкільника. Специфіка уваги шестирічних дітей така, що продуктивно виконувати завдання дитина може 15-20 хвилин. Потім варто перемкнутися на інший вид діяльності.
 - Не порівнюйте дитину з іншими дітьми, особливо із братами або сестрами. Ви тільки збільшите проблему, укорените в дитині почуття неповноцінності й викличте ревності й злість відносно брата або сестри.
- Навчальна діяльність у сучасній школі жадає від дітей високого рівня розумової активності, що проявляється в розвитку сприйняття, уваги, пам'яті, мислення, уяви. Тому бажано проводити заняття, які сприяють розвитку пізнавальних процесів дошкільника. Вони рекомендуються батькам для успішної підготовки дитини до навчання в школі.

Зараз у продажі є безліч допомоги з розвитку уваги, мислення, пам'яті дітей.

Вважаємо за доцільне привести деякі вправи для занять із дитиною.

Навчання в школі повинне стати джерелом позитивних емоцій. Це додасть дитині впевненості у своїх силах. Негативне відношення батьків або вчителів, постійна критика на адресу дитини, окрики й невдоволення можуть викликати тривожність, дискомфорт, а головне - небажання ходити в школу.

Вправи для розвитку пізнавальної сфери дітей

Увага

1. Давайте дитині завдання, що вимагають тривалого зосередження: намалювати місто, побудувати складну конструкцію з кубиків (типу Лего), прослухати й переказати казку й ін.
2. Пропонуйте частіше дітям (особливо з низьким показником уваги) вправу: у газеті, журналі, старій книзі на одній зі сторінок закреслити олівцем, наприклад, всі букви «а», намагаючись не пропускати їх (завдання поступово можна ускладнювати, попросивши дитини закреслити, наприклад, всі букви «а», обвести кружечком букви «до» і підкреслити всі букви «про»).
3. Пропонуйте дітям повторювати слова, цифри, пропозиції, сказані вами; незакінчені фрази, які потрібно закінчити.
4. Знайдіть у спеціальній літературі або в дитячих журналах картинки із завданням «Знайти відмінності». Якнайчастіше пропонуйте дитині попрацювати з ними.
5. Щодня, гуляючи з дитиною, пропонуйте пограти з ним у гру: наприклад, скажіть так: «Давай, ти будеш рахувати, скільки машин червоних кольорів проїде по дорозі, а я буду вважати сірі машини» або просите описати, у що була одягнена дівчинка або хлопчик, що тільки що пройшли повз вас. Розмаїтість подібних завдань залежить від фантазії батьків. Згодом дитина може сам придумувати й пропонувати подібні ігри, які стимулюють розвиток уваги.
6. Запропонуйте дитині уважно розглянути кімнату й знайти 6 предметів: схожі на геометричні фігури (коло, квадрат, трикутник, прямокутник); що мають певні

кольори (червоний, зелений і т.д.); виготовлені з певних матеріалів (дерева, пластмаси, металу, скла й т.д.).

Пам'ять

1. Прочитайте дитині 10-12 не зв'язаних за змістом слів. Наприклад: гора, голка, ваза, кішка, годинник, троянда, пальто, книга, вікно, пилка, щоправда, нога.

Попросите дитини назвати ті слова, які він запам'ятав.

2. Прочитати дитині 12 слів і попросити уявити собі який-небудь образ, пов'язаний з кожним словом. Завдання дитини - намалювати в уяві деякий ланцюг подій, у якій кожен наступний образ, зв'язаний зі словом, мав зв'язок з попереднім образом. Бажано, щоб вийшла розповідь або маленька історія.

Набори слів: дерево, верблюд, повітря, квітка, площадка, краватка, кіно справедливність, камінь, ключ, ваги.

Мислення

1. Завдання:

- назвати три слова, які починаються на букви м, м, д;
- назвати четверо тварин на букву з;
- назвати чотири ягоди на букву до;
- назвати три квітки на букви г, м;
- назвати шість імен на букву в.

2. Включайте в заняття завдання на:

- порівняння пари предметів або явищ - знаходження подібностей і розходжень між ними;

- знаходження «зайвого» слова чи зображення, не зв'язаного за змістом з іншими словами (наприклад, корова, кінь, свиня, собака).

3. Використайте розрізні картинки (або пазли).

4. Розширюйте кругозір дітей: розповідайте про предмети і явища, обговорюйте прочитані книги, аналізуйте поведження людей.

5. З метою розвитку мови: після читання вголос казок, розповідей просите дітей переказати почуте, відповісти на питання, задати свої; учите дітей становити розповідь по картинці. Допомагайте робити висновки, умовиводи.